

ՌԱԶՄԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

11-րդ դասարան

Ուսուցիչ՝ Արագածի Դ. Դեմիրճյանի անվան թիվ 1ս/դ

1		Շարային պատրաստություն	1 ժամ	գ
		Թեմա 1. Շարային վարժաձևերն ու շարժումը զենքով	(1 ժամ)	գ
	նպատակը	Շարային վարժաձևերն ու շարժումը զենքով: Հրամանատարին (ավագին) զինվորական պատիվ տալը (ողջունելը)՝ զենք կրելու պարագայում		
	վերջնարդյունքը	Կատարել ՀՀ ՁՈւ շարային կանոնադրության նորմը՝ զինվորական պատիվ տալը հրամանատարին (ավագին) զենք կրելու պարագայում:		
2-4		Ռազմարվեստի պատմության հիմնադրույթներ	(3 ժամ)	
		Թեմա 1: Հայկական բանակի ռազմավարությունն ու մարտավարությունը նորագույն դարաշրջանում:	(1 ժամ)	
		Թեմա 2: Հայ ժողովրդի պայքարը Արցախի ազատագրության համար: Ծուշիի ազատագրման օպերացիան:	(2 ժամ)	
	նպատակը	Պատկերացնել, թե՞ ի՞նչպես էին նորագույն դարաշրջանում նոր զինատեսակի կիրառումը, ռազմավարական և մարտավարական մտահղացումներն ազդում ճակատամարտի և պատերազմի ելքի վրա: Ձևավորել հայրենասիրական աշխարհայացք, կարևորել բանակի դերը երկրի պաշտպանության գործում: Պատկերացում ունենալ հակամարտությունների ուղղակի և անուղղակի գործողությունների ռազմավարության և մարտավարության մասին:		
	վերջնարդյունքը	Գիտի, թե ի՞նչ նոր զինատեսակներ են կիրառվել II աշխարհամարտում և, դրա հետ կապված, ինչ նոր ռազմավարություն և մարտավարություն է կիրառվել: Պատկերացում ունի «սառը» պատերազմի՝ որպես միջազգային հակամարտություններում անուղղակի գործողությունների ռազմավարության հետ: Գիտի Արցախի ազատագրման համար հայ ժողովուրդի պայքարի կարևոր հանգամանքները, ծանոթ է Ծուշիի ազատագրման օպերացիային: Կարող է ներկայացնել 2016 թ. Ապրիլյան ռազմական գործողությունների առանձնահատկությունները և նկարագրել Արցախի դիրքապահների հերոսական գործողությունները:		
5-10		Մարտավարության հիմունքներ	6 (ժամ)	գ
		Թեմա 1. Մոտոհրաձգային ջոկի գործողությունները մարտի ժամանակ: Երթակարգ, նախամարտակարգ, մարտակարգ: Մոտոհրաձգային ջոկը պաշտպանությունում և հարձակման ժամանակ:	(2 ժամ)	գ
		Թեմա 2. Դետրային ջոկ, զինվորը դետրում: Կանխարգելիչ գործողություններ հակառակորդի, դիպուկահարների և դիվերսիոն-հետախուզական խմբերի դեմ:	(2 ժամ)	գ
		Թեմա 3. Կանխարգելիչ գործողություններ հակառակորդի դիպուկահարների և դիվերսիոն-հետախուզական խմբերի դեմ:	(2 ժամ)	գ
	նպատակը	Պատկերացում ունենալ ժամանակակից համագորային մարտի մասին: Ուսուցանել մոտոհրաձգային ջոկի գործողությունները մարտական		

		իրավիճակում: Ձևավորել խմբային որակներ՝ մարտական և այլ արտակարգ իրավիճակում արդյունավետ գործելու համար:		
	վերջնարդյունքը	Պատկերացում ունի ժամանակակից համագործակցության մարտի մասին: Կարող է ցուցադրել ջոկի երթակարգը, նախամարտական և մարտական կարգը: Կարող է նկարագրել և ցուցադրել ջոկի գործողությունները հարձակման և պաշտպանության		
11		Մարտավարական ֆիզկուլտուրա	1 ժամ	գ
		ՄՀՁ շարասյան բացագատումը շղթայի: Շղթայի վերադասավորումը շարասյան (1 ժամ)	1 ժամ	
	Նպատակը	Կարողանալ անցնել ՄՀՁ մարտական գորակարգի, իսկ ականապատ տարածքի հաղթահարման, զրահատեխնիկայի հետևից տեղաշարժվելու համար վերադասավորվել շարասյան՝ ապահովելով սեփական անվտանգությունը և մարտական առաջադրանքի հաջող կատարումը:		
	վերջնարդյունքը	Կարողանում են հմտորեն բացագատվել շղթայի և նորից արագ վերադասավորվել շարասյան:		
12-14		Կրակային պատրաստություն	(1 տես-2 գործ ժամ)	
		Թեմա 1. Ձեռքի բեկորային նոնակների տեսակները, մարտական բնութագրերը :	3 (ժամ)	գ
		Տարբեր դիրքավորումներից ձեռքի ուսումնական բեկորային նոնակների նետում՝ ըստ հեռահարության և ճշգրտության: Անվտանգության միջոցառումները նոնակների կիրառման ժամանակ		
	նպատակը	Տարբեր դիրքավորումներից ձեռքի ուսումնական բեկորային նոնակների նետում՝ ըստ հեռահարության և ճշգրտության: Անվտանգության միջոցառումները նոնակների կիրառման ժամանակ (1 ժամ)		
	վերջնարդյունքը	Կարողանալ նետել ձեռքի բեկորային ուսումնական նոնակը տարբեր դիրքավորումներից բավականաչափ հեռու և ճշգրիտ: Տիրապետել ձեռքի բեկորային նոնակի կիրառման անվտանգության կանոններին:		
15-16		Ինժեներական պատրաստության հիմունքներ	2 (ժամ)	գ
		Թեմա 1. Տեղանքի ամրաշինական սարքավորում. անհատական խրամատներ, խրամուղի, հաղորդակցման ուղի	(1 ժամ)	գ
	նպատակը	Իմանալ խրամատի, խրամուղու, խրամախորշի նշանակությունը, տեղյակ լինել դրանց կառուցվածքի, հուսալիության և քողարկման խնդիրներին:		
	վերջնարդյունքը	Գիտեն խրամատի, խրամուղու, խրամախորշի նշանակությունը, տեղյակ են դրանց կառուցվածքին, հուսալիության և քողարկման խնդիրներին:		
17		Թեմա 2. Տարածքի ականապատման նախանշաններ: Պատերազմից մնացած չպայթած զինամթերքի մասին իրազեկում	(1 ժամ)	գ
	նպատակը	Ապահովել անձնական և հասարակական անվտանգությունը հնարավոր ականապատված տեղանքում, չպայթած զինամթերքի մոտակայքում հայտնվելու դեպքում:		
	վերջնարդյունքը	Կարող է ներկայացնել տարածքի ականապատման նախանշանները: Գիտի վարքի կանոնները՝ ինչպես գործել պատերազմից մնացած չպայթած զինամթերք հայտնաբերելու դեպքում:		

18-20		Իրավական պատրաստություն	3 (ժամ)	
		Թեմա 1. ՀՀ ՁՈԻ կանոնադրություն: Ձորամասի վերակարգ	2 (ժամ)	գ
	նպատակը	Պատկերացում ունենալ բանակային կարգ ու կանոնի, զորամասում վերակարգի բնույթի և դրա առանձին տեսակների վերաբերյալ:		
	վերջնարդյունքը	Գիտի ինչ է օրվա վերակարգը. ժամապահի պարտականությունները, նրա անձեռնմխելիությունը: Գիտի զենքի լիցքավորման և լիցքաթափման կարգը:		
		Թեմա 2. Միջազգային մարդասիրական իրավունք (ՄՄԻ): Ջինված ընդհարումների ընթացքում մարտական գործողությունների վարման արգելված եղանակներ և միջոցներ	1 (ժամ)	
	նպատակը	Իմանալ զինված ընդհարումների ընթացքում մարտական գործողությունների վարման արգելված եղանակներն ու և միջոցները		
	վերջնարդյունքը	Պատկերացում ունի զինված ընդհարումների ընթացքում մարտական գործողությունների վարման արգելված եղանակների ու միջոցների, դրանց խախտման համար սպասվող իրավական հետևանքների մասին:		
21-22		Ռազմական տեղագրության հիմունքներ	2 (ժամ)	գ
		Թեմա 1. Տեղորոշում: Սեփական տեղադիրքի որոշումը քարտեզի վրա:	1 (ժամ)	
	նպատակը	Կարողանալ տեղագրական քարտեզի վրա որոշել սեփական տեղադիրքը:		
	վերջնարդյունքը	Կարող է տեղագրական քարտեզի վրա որոշել սեփական տեղադիրքը՝ ըստ տրված կոորդինատների, ըստ մի գծի վրա չգտնվող կողմնորոշիչների, GPS տեղորոշման սարքով:		
		Թեմա 2. Կանգնած կետի որոշումը	1 (ժամ)	գ
	նպատակը	Մոլորել կազմել կրակի քարտ՝ կրակային սեկտորում գտնվող տեղանքի կարևորագույն առարկաների պայմանական նշումներով և հեռավորության, բարձրության մոտավոր հաշվարկներով:		
	վերջնարդյունքը	Կարող է տեղագրական քարտեզի օգնությամբ կամ արտաքին դիտարկմամբ ու մոտավոր չափումներով կազմել կրակի քարտ՝ տեղանքի կարևորագույն առարկաների (կողմնորոշիչների) դիրքերի նշումներով, անվանումներով և հեռավորություններով ու բարձրություններով:		
23-25		Լեռնային հասուկ պատրաստության հիմունքներ	3 (ժամ)	
		Թեմա 1. Լեռներում զորքերի մարտական գործունեության առանձնահատկությունները	(1 ժամ)	
		Թեմա 2. Լեռնային մագլցում կամ լեռային պատրաստություն (ֆիլմի դիտում)	(2 ժամ)	գ
	նպատակը	Պատրաստ լինել զործելու լեռնային միջին դժվարության տեղանքում:		
	վերջնարդյունքը	Կարող է թվարկել բարդ լեռնային տեղանքում ինքնապահովման և փոխադարձ ապահովման միջոցներն ու միջոցառումները: Կարող է անվտանգության ձևերի և պարզագույն միջոցների կիրառմամբ թեք տեղանքով բարձրանալ և իջնել, հաղթահարել ձյունապատ (սառցապատ) տեղանքը:		
26		Կապ և տեղեկատվական անվտանգություն	1 (ժամ)	գ
		Թեմա 1. ՀՀ ՁՈԻ կապի և հեռահաղորդակցության միջոցները	1 (ժամ)	գ
	նպատակը	Ընդհանուր պատկերացում ունենալ ժամանակակից մարտերում կապի կարևորության, ՀՀ ՁՈԻ կապի և հեռահաղորդակցության միջոցների ու ձևերի վերաբերյալ:		
	վերջնարդյունքը	Կարող է ներկայացնել կապի կարևորությունը ժամանակակից մարտերում, թվարկել կապի և հեռահաղորդակցության ձևերն ու միջոցները:		
27		«Հոգեբանական պատրաստություն» հասկացությունը և տեսակները	(1 ժամ)	
		Թեմա 1. Հոգեբանական կայունություն:	(1 ժամ)	

	նպատակը	Կարևորել հոգեբանական կայունությունը մարտական և այլ արտակարգ իրավիճակներում, ցուցաբերել նման որակներ ուսումնավարժական գործընթացում:		
	վերջնարդյունքը	Պատկերացնում է հոգեբանական կայունության դերը մարտում, այլ արտակարգ իրավիճակներում: Տիրապետում է հոգեբանական կայունության հասնելու առանձին ձևերին:		
28-30		Անվտանգ կենսագործունեություն և կենսապահովում	(3 ժամ)	
		Թեմա 1. Բնակչության պաշտպանության հիմնական ձևերը, միջոցները և միջոցառումները արտակարգ իրավիճակներում և պատերազմի ժամանակ	(2 ժամ)	
	նպատակը	Կարողանալ արագ և ճիշտ արձագանքել ստեղծված արտակարգ իրավիճակին, պատերազմական իրադրությանը, մնալ ողջ և անվնաս:		
	վերջնարդյունքը	Իտի արտակարգ իրավիճակում ահագանգման ազդանշանները: Գիտի ինչպես գործել արտակարգ իրավիճակներում, իրականացնել տարհանում: Գիտի անհատական և կոլեկտիվ պաշտպանության այլ ձևերն ու եղանակները, կիրառվող միջոցները: Գիտի ուրապաստարանի տեղը դպրոցում և բնակչության վայրում: Պատկերացում ունի բնակչության պաշտպանության պետական միասնական համակարգի մասին:		
		Թեմա 2. Կենսապահովումն արտակարգ իրավիճակներում. սննդային ապահովումը	(1 ժամ)	
	նպատակը	Կարողանալ արտակարգ իրավիճակներում պահպանել օրգանիզմի նորմալ գործունեությունը սնունդով ապահովման՝ դրա հայթայթման, մշակման և պահպանման ձևով:		
	վերջնարդյունքը	Ճանաչում է ուտելու համար պիտանի և բուժիչ հատապտուղները, խոտաբույսերը, արմատապտուղները, սնկերը, կարող է դրանք պատրաստել սննդի և բուժական նպատակներով:		
31-33		Առաջին օգնության հիմունքներ	(3 ժամ)	
		Թեմա 1. Հենաշարժիչ համակարգի վնասվածքներ: ՍՕ:	(1 ժամ)	
	նպատակը	Կարող է ճանաչել հենաշարժիչ համակարգի հնարավոր վնասվածքը, վնասված հատվածն անշարժացնել առկա միջոցներով՝ բացառելու հետագա վնասումները և մեղմելու ցավերը տեղափոխության ժամանակ:		
	վերջնարդյունքը	Պատկերացում ունի հենաշարժիչ համակարգի հնարավոր վնասվածքների, առկա վտանգների վերաբերյալ: Գիտի վնասված հատվածների անշարժացման ձևերը և կարող է դա անել առկա միջոցներով:		
		Թեմա 2. Արտաքին ազդակների ազդեցությունը օրգանիզմի վրա Բարձր ջերմաստիճանի ազդեցությունը (օրգանիզմի ընդհանուր գերտաքացում, արևային հարված, այրվածքներ), Ցածր ջերմաստիճանի ազդեցությունը (օրգանիզմի ընդհանուր գերսառեցում, ցրտահարություն, ձմռուկ), Ջրահեղձում Հոսանքահարում, կայծակնահարում, Քիմիական այրվածքներ	(2 ժամ)	գ
	նպատակը	Գիտենալ՝ Օրգանիզմի ընդհանուր գերտաքացում, (ջերմահարում), արևային հարված: Մարմնի ջերմակարգավորման մեխանիզմների վրա ազդող գործոնները: Մարմնի վրա բարձր ջերմաստիճանի ազդեցության հետևանքները: Օրգանիզմի գերտաքացում, բնորոշ նշանները, ծանրության աստիճանները, ընդհանուր փոփոխությունները: Գլխի գերտաքացում՝		

		<p>արևահարում (արևային հարված):</p> <p>Այրվածքներ</p> <p>Այրվածքների առաջացման մեխանիզմը, դասակարգումը, ծանրության աստիճանները և բնորոշ նշանները: Շակածին և ոչ շոկածին այրվածքներ:</p> <p>Այրվածքային հիվանդություն:</p> <p>Այրվածքի ծանրության որոշումը ըստ այրվածքի խորության, մակերեսի, մարմնի վրա տեղակայման, տուժածի տարիքի և առողջական վիճակի:</p> <p>Այրվածքների դեպքում առաջին օգնության ցուցաբերման գործողությունները, վնասված հյուսվածքի առաջնային մշակումը, վնասող ազդակի ազդեցության վերացման եղանակները, անվտանգության ապահովումը և կանխարգելումը:</p> <p>Տուժածների տեսակավորումը, առաջին օգնության ծավալը աղետի օջախում, տեղափոխման եղանակները:</p> <p>Քիմիական նյութերից առաջացած այրվածքներ:</p> <p>Առաջացման մեխանիզմը ըստ քիմիական նյութերի: Ծանրության աստիճանները, բնորոշ նշանները, առաջին օգնության ցուցաբերման գործողությունները, վնասված հյուսվածքի առաջնային մշակումը, վնասող ազդակի ազդեցության վերացման եղանակները, անվտանգության ապահովումը և կանխարգելումը:</p> <p>Տուժածների տեսակավորումը, տեղափոխման եղանակները:</p> <p>Օրգանիզմի ընդհանուր գերատեցում:</p> <p>Օրգանիզմի ընդհանուր գերատեցում, պատճառները, կլինիկական նշանները, ծանրության աստիճանները, ընդհանուր փոփոխությունները:</p> <p>Ցրտահարություն:</p> <p>Ցրտահարության առաջացման պատճառները, ծանրության աստիճանները, տուժածների տեսակավորումը, առաջին օգնության ծավալը աղետի օջախում, տեղափոխման եղանակները:</p> <p>Հոսանքահարում: Կայծակնահարում:</p> <p>Էլեկտրական հոսանքի և կայծակի տեղային և ընդհանուր ազդեցությունը օրգանիզմի վրա:</p> <p>Առաջին օգնության ծավալը և կազմակերպումը</p> <p>Էլեկտրավնասվածքների և կայծակնահարման ժամանակ:</p> <p>Ջրահեղձում:</p> <p>Ջրահեղձման տեսակները, նշանները, առաջին օգնությունը:</p> <p>Ջրում տեղի ունեցող դժբախտ պատահարի կանխման կանոնները:</p>		
	վերջնարդյունքը	<p>Կարողանալ՝</p> <p>Օրգանիզմի ընդհանուր գերտաքացում, (ջերմահարում), արևային հարված:</p> <p>Արագ կողմնորոշվել գերտաքացման ենթարկված տուժածների առկայության դեպքում: Ցուցաբերել առաջին օգնություն օրգանիզմի գերտաքացման ժամանակ:</p> <p>Այրվածքներ</p> <p>Դասակարգել այրվածքները՝ ըստ այրվածք առաջացնող գործոնի և աստիճանի:</p> <p>Կարողանալ արագ կողմնորոշվել տուժածների վիճակում և որոշել այրվածքի ծանրության աստիճանը, այրվածքի մակերեսի չափը, շոկածին և ոչ շոկածին տուժածներին:</p> <p>Իրականացնել այրվածքներով տուժածների տեսակավորումը, ցուցաբերել առաջին օգնություն աղետի օջախում, և տեղափոխման ընթացքում: Իրականացնել այրվածքներով տուժածների խնամքը:</p> <p>Քիմիական նյութերից առաջացած այրվածքներ:</p> <p>Դասակարգել քիմիական այրվածքները՝ ըստ այրվածք առաջացնող նյութի:</p>		

	<p>Կարողանալ արագ կողմնորոշվել տուժածների վիճակում և որոշել քիմիական այրվածքի ծանրության աստիճանը:</p> <p>Իրականացնել այրվածքներով տուժածների տեսակավորումը, ցուցաբերել առաջին օգնություն աղետի օջախում, և տեղափոխման ընթացքում: Իրականացնել քիմիական այրվածքներով տուժածների խնամքը:</p> <p>Օրգանիզմի ընդհանուր գերատեցում:</p> <p>Արագ կողմնորոշվել գերատեցման ենթարկված տուժածների վիճակում:</p> <p>Ցուցաբերել առաջին օգնություն օրգանիզմի գերատեցման ժամանակ: Ցրտահարություն:</p> <p>Որոշել ցրտահարության աստիճանները:</p> <p>Տեսակավորել, ցուցաբերել առաջին օգնություն և տարահանել ցրտահարություններով տուժածներին: Իրականացնել ցրտահարություններով տուժածների խնամքը</p> <p>Հոսանքահարում: Կայծակնահարում:</p> <p>Տեսակավորել, ցուցաբերել առաջին օգնություն և տարահանել հոսանքահարված և կայծակնահարված տուժածներին:</p> <p>Ջրահեղձում:</p> <p>Տիրապետել ինքնուրույն փրկվելու " տուժածին փրկելու հմտություններին:</p> <p>Ցուցաբերել առաջին օգնություն ջրահեղձման դեպքում:</p> <p>Որոշել մահվան տեսակը ջրահեղձման ժամանակ:</p>		
34	Ամփոփում	(1 ժամ)	